

varmare väderlek, hvilket utöfver att mensklig beräkning förlängdes icke blott hela denna månad igenom, så att inga flera nattfroster under densamma inträffade, utan äfven fortfor den följande månaden. Sålunda inträdde det ovanliga förhållande, att rågen skördades mogen och oskadad mångenstädes i landet vid medlet och kornet och hafran allmänt mot slutet af September.

Under det, förhoppningen om denna lyckliga utgång dag för dag tillvexte, kunde beloppet af det i fråga varande lånet efterhand nedsättas, så att detsamma d^{en} 4. September afslöts med 500 000 rubel silfver eller 2 miljoner Mark.

Lånet lemnades af baron Alexander von Stieglitz i S:t Petersburg, som erbjöd de billigaste villkor, ehuru visserligen äfven dessa för vårt lands förhållanden äro nog dyra. Det bör dock nämnas, att desamma i förhållande till dåvarande räntefot i S:t Petersburg voro välvilligt betingade, och ställa sig nära 1 procent billigare, än båda anbud i Hamburg och ett annat sådant i S:t Petersburg.

Vilkoren äro:

Å lånet erlägges ränta å 6 procent halfårligen i förskott;

Provision 2 1/2 procent, som afdragas vid lånets lyftande;

Lånet får lyftas i mindre poster under September–November månader,

Återbetalning sker efter 2 1/2 år, men får äfven verkställas tidigare i poster efter behag, då uppsägning bör ske 2 månader före nästans förfallodag.

Då til ofvanstående lägges 1/2 procent åt kommissionär på stället för negotiationen samt ränta å 6% afräknas på förskottsbetalningarna, kommer lånet att stå till 7,56 procent.

Detsamma indrogs i särskilda poster under nämnda månader med 1 870 900 – Mark.

Beloppet blef ||,enligt Senatens af Hans Kejsrerliga Majestät Nådigst godkända hemställan,|| såsom en särskild fond under namn af Undsättningsfonden ställd under Finlands Banks förvaltning.

170 BERÄTTELSE OM DE ÅTGÄRDER SOM VIDTAGITS FÖR REGLERANDET AF MYNTVÄSENDET I FINLAND.

HUB, JVS handskriftssamling

Dessa H:s M:ts Nådiga föreskrifter hafva endast så tillvida kunnat sättas i verkställighet, att sistnämnda sedlar på 1 och 3 Mark blifvit till afhjelpande af bristen på skiljemynt satta i omlopp, och utestodo af desamma i cirkulation d^{en} 31 Augusti 1863 en summa af 3 630 980 Mark. hvaremot det Nådiga förordnandet angående silfver och kopparmyntet icke kunnat verkställas, förrän Banken kommer i tillfälle att obetingadt inlösa sitt sedelmynt al pari mot metallisk valuta,

Till följd häraf har Finlands Bank från nyssnämnda dag börjat utgifva sagda sedelmynt, hvaremot de äldre depositionssedlarne, efterhand som de till Bankens kassor eller Landtränterierna ingått, blifvit ur rörelsen indragna. Till den 31 Augusti hade af dessa Marksedlar å högre valör utgifvits ett sammanlagdt belopp af 16 640 000 Mark och de på rubel ställda depositionssedlar i Banken innehåller till ett värde af

5 753 000 R_ub_el S_ilve_r så att af dem i rörelsen återstodo 2 753 310 R_ub_el.

I sammanhang härmed hade genom Kejs_erliga Kungörelsen af den 10. Dec_ember 1862 blifvit stadgadt, att från och med den 1. Juli d_etta å_r icke blott all kronouppbörd och utgift skulle i räkenskaperna i Mark och penni beräknas och utföras, utan äfven böter, viten m. m. samt alla afgifter till och utbetalningar från publika verk och inrättningar skulle i samma myntslag bestämmas, äfvensom att från sagda dag enskilda penningtransaktioner finge i Mark och penni afslutas –

10

allt efter det stadgade förhållandet mellan detta myntslag och Rubel silfver. Hvad sålunda stadgades, har, så såvidt det rörer kronans och publika verks räkenskaper, blifvit genomfördt, så att endast Finlands Bank af förekommen anledning ännu förer sina räkenskaper och transaktioner i Rubel silfver.

Under tiden har äfven genom uppförandet af ett mynthus och inrättandet af ett Myntverk blifvit anbefaldt. Kostnadsförslaget för denna inrättning uppgår förslagsvis till 45 835,65 R_ub_el; och staten för densamma fastställes till [REDACTED].

R_ub_el silfver. Svårigheten att på förhand bestämma kostnaden för maskineri, preglare gravering m. m. har, dock vållat, att sagda kostnadsförslag befunnits vara för lågt, och torde det komma att öfverskrida med ungefär 5 000 eller 20 000 så att verkliga kostnaden kommer att uppgå till 50 000 Rubel eller 200 000 Mark. Äfven Myntverkets stat har med afseende å arbetarens aflöning befunnits vara för låg, och till vidare blifvit ökad med 4 000 Mark. Verkets anläggnings- och underhållskostnad kommer dock att efter hand ersättas genom Bankens vinst å skiljemyntet; äfvensom staten för detsamma, när årliga preglingsarbetet minskats, torde kunna något nedsättas.

20

Alla dessa åtgärder hafva afsett att förbereda en reform i landets penningväsende, hvarigenom Banken skulle sättas i stånd att oföränderligt inlösa sina sedlar till nominela värdet. Detta har under senast förflutna åtta år icke kunnat ske, emedan sedan vid landtdagen i Borgå 1809, då Finland ännu icke egde något eget mynt, Ständerna föreslagit och Hans Majestät Nådigst bifallit, att Ryska silfverrubeln skulle vara landets hufvudmynt och de af Ryska bankanstalterna utgifna sedlar i detsamma utgöra lagligt betalningsmedel, dess penningväsende fortfarande varit beroende af Kejsardömet och de i dettas myntförhållanden förefallna vexlingar. Från sistnämnda tid fortfor dock äfven Svenskt sedelmynt att gälla i landet till en mot silfverrubeln växlande kurs ända till 1840, då det genom Nådiga Manifestet af den 9 aflystes och genom Finlands Banks försorg i Sverges Rikes Bank mot mot silfver utvexlades Finlands Bank sattes genom den sålunda vunna silfvertillgången i tillfälle att vid påfordran inlösa sina egna utgifna sedlar mot valuta; och Banken fortfor härmed, så länge det Ryska sedelmyntet i Kejsardömet till faststald kurs med silfver inlöstes. Men ehuru Finlands Bank från denna tid aldrig saknat tillräcklig valuta för inlösandet af sina egna sedlar, tvangs densamma, sedan under kriget 1854–1856 silfverutvexlingen i Ryssland upphörde, och Ryska sedelmyntet började sjunka i värde, att äfven inställa sin silfverutvexling, emedan enligt gällande lag Ryska sedelmyntet lagligt har måste i Bankens och statsverkets kassor såsom lagligt betalningsmedel mottagas. Ryska pappersmyntets sjunkande föranledde sålunda, att äfven Finlands Banks sedlar föllo i värde; och då i följd häraf samt genom exportens hämmande under kriget sedelkursen på utlandet hastigt

30

40

50

nedgick, försvann inom kort tid allt silfvermynt ur allmänna rörelsen.

De bemödanden, som alltsedan 1859 från Finska Styrelsens sida skett, till botande af denna för landets ekonomi förderfliga osäkerhet i Myntväsendet genom att få det Finska Myntväsendet ||definitivt skilds|| från det Ryska, hafva strandat närmast mot de betänkligheter, Kejsardömet's finansstyrelse hyst med afseende å det för Ryska sedelmyntets kredit menliga inflytande, dettas aflysande i Finland kunde utöfva. Men en sådan reform har äfven länge hindrats af det Finska sedelmyntets genom anförda förhållanden sjunkna värde i allmänna rörelsen, i
10 följd häraf alla de, som under tiden för detta dess vanvärde gjort lån, äfvensom de exportörer, hvilka för tillfället hade fordringar i utlandet, skulle vid Bankens öppnande till silfverutvexling al pari lidit en förlust af ända till ██████ % å det ifrågavarande kapitalet, då sedelmyntet stod lägst i värde. Genom de ansträngningar, att höja detta värde, som sedan ett år i Ryssland gjorts, är sistnämnda hinder numera af ringa betydighet och kommer att totalt försvinna, sedan Ryska bankstyrelsen förbundit sig att från och med den 13 Januari, 1864 inlösa det det Ryska sedelmyntet al pari.

Med afseende å förenämnda förhållande ||och den äfven desamma skadliga inflytande på Finlands välstånd, förda klagan. Täcktes Hans Majestät, efter finanskomiteen i Kejsardömet hörande, Nädigst låta dess genom Ministerstatssekreterarens för Finland skrifvelse af 5/10 augusti 1862 *** Generalguvernören och Senaten Sitt Höga begifvande dertill, att|| metalliskt mynt skulle förklaras för enda lagliga värdemätare i landet, sedan särskilda förberedande åtgärder för ändamålet hunnit af Styrelsen vidtagas, likväl så att om den bestämda tidpunkten för en sådan förklaring borde med finansministern för Kejsaredömet öfverenskommas. ||Nyssnämnda af landets Styrelse angifna förberedande|| åtgärder, hvilkas genomförande då ansågos kunna medhinnas
30 till September-månad, voro: 1. inlösen af statsverkets uppsägbara inhemska låneobligationer, hvilkas utestående till belopp af ungefär 3 1/2 miljon rubel silfver kunde vid inträffadt större behof af penningremiss till utlandet sätta statsverket i förlägenhet för deras inlösen och äfven, om denna kunde vidmakthållas, föranleda ett omätligt utströmmande af Bankens metalliska valuta; 2. Anskaffandet af ökad silfvertillgång i Finlands Bank med afseende derpå, att intet silfver fanns i allmänna rörelsen, och derföre vid Bankens öppnande för silfverutvexling ett betydligt belopp metalliskt mynt, uppskattadt till 1 1/2 miljon rubel, genast måste af Banken utgifvas, hvarigenom Banken vid
40 närvarande silfvertillgång i förhållande till dess utgifna sedelmynt skulle tvingas att lika plötsligt indraga ett motsvarande belopp af sina sedlar och alltså i samma proportion inskränka sina utlåningar; 3. Myntverkets fulländade och preglingen af ett för första utvexlingen tillräckligt förråd metalliskt mynt i Mark och penni.

Men det har visat sig, att dessa åtgärder icke kunnat inom den förutsatta tiden genomföras.

Indragningen af statsverkets uppsägbara låneobligationer kunde ske endast genom de å dessa obligationer, för krigskostnadernas betäckande och jernvägsanläggningen upptagna inhemska lånens konverterande
50 till ett ouppsägbart utländskt lån, genom hvilket äfven Banken skulle komma att förses med det för myntreformen erforderliga ökade förrådet af metallisk valuta. Detta låns upptagande måste å anseende till penningmarknadens oförmonliga ställning uppskjutas. Då detsamma om hösten 1862 nödtvunget måste afslutas, för att förskaffa landet de af den svåra missvexten och deraf följande utomordentliga span-

målsimport påkallade utländska valutor, vanns väl härigenom efterhand det ena ändamålet, den uppsägbara inhemska statsskuldkonvertering; Men emedan spanmålsimporten erfordrade äfven 3 1/2 miljon rubel silfver, stannade af de genom lånet erhållna valutorna ungefär 1 200 000 Thaler genast i utlandet till betäckande af de emellertid för sagde import derstädes upptagna krediter, och af de medel, Banken å lånet fick indraga, till belopp af 1 254 688,29 *** Thaler Preuss(en), måste för samma ändamål en stordel åter utgifvas åt spanmålsimportörerna. Banken innehade före missvextens inträffande fordringar hos sina ombud i utlandet till belopp af 1 175 265,19 Rubel silfver. Men under Bankdirektionen enligt det för Banken utfärdade Reglemente var berättigas, att räkna dess ostridiga fordringar i utlandet såsom metallisk valuta, samt i följd häraf att mot desamma utgifva sedelmynt till 2 1/4 gånger deras belopp, och då direktionen hade för handelns och industrins understödande begagnat denna rättighet ända till dess yttersta gräns, så funnos i Banken vid missvextens inträffande inga valutor disponibla för spanmålsimportens behof, utan måste härtill användas i det närmaste allt, hvad genom statsverkets till Banken gjorda lån inflöt. Endast af de 1 379 600 Thaler, som å lånet förbehållas inhemska kapitalister till option, torde en mindre del stannat kvar i landet, medan det öfriga utgick för spanmålsimporten. 10

Sålunda har blott den första af de ofvannämnda åtgärderna hittills kunnat genomföras såtillvida, att alla inhemska låneobligationer med 4 % ränta på ränta äro till inlösen uppsagda, och sedan den 1. September all räntebetalning å desamma upphört, samt att äfven af 3 3/5 förbindelserna ||, ehuru icke ännu till inlösen uppsagda,|| till amortissementsfonden indragits vid sagda datum 515 050 rubel, så att af hela det inhemska lånet återstod en ouppsagd och oindragen summa af endast 584 950 rubel. Denna summa motsvaras af de ännu utestående förskott åt spanmålsimportörerna, som genom statsverkets förmedling skett af det upptagna utländska lånet- och efter hvilkas återbetalande i Oktober och November månader ingenting hindrar ända till den sista obligationens ||å det inhemska lånets|| inlösande. 20

Äfven med myntverkets iståndsättande har nu så långt framskridit, att preglingen kan vidtaga med December månads början.

Endast det andra vilkorets i ordningen, Bankens förseende med tillräcklig valuta, återstår i följd af ofannämnda förhållanden alltså ännu att uppfyllas,

Banken innehar och har sedan 1841 alltid innehaft den af Reglementet föreskrifna valuta till 4/15 delar af dess utelöpande sedelstock, dels i metall dels i fordringar i utlandet och ||för närvarande|| till en ringa del i effekter, nemligen i obligationer å statsverkets nämnda hus, har huset M. A. von Rothschildt & Söner upptagna lån, hvilka vid behof kunna i utlandet försäljas och i metallisk valuta indragas. Men emedan, såsom ofvan erinrats, metalliskt mynt för närvarande icke finnes i cirkulationen, blir sagda förråd otillräckligt vid den plötsliga emission deraf, som Bankens öppnande för silfverutvexling skulle göra nödvändig. Väl kan man hoppas, att i följd af den ovanligt ökade exporten detta år Banken skall kunna bespara något af de vexlar på utlandet, som densamma till diskontering erbjudas, genom att mot sina uppstående fordringar i utlandet utgifva endast deras enkla belopp i sedlar. Men på denna väg skulle dock dess valuta endast under en följd af lika gynnsamma år kunna i betydligare mon ökas. Det återstår derföre intet annat medel att uppbringa densamma till det för ifrågavarande ändamålet erforderligt belopp, än ett utländskt lån. 30 40 50

Nu har Hypoteksföreningen för Finland, som erhållit Nodigt tillstånd att i utlandet upplåna ända till 4 500 000 rubel silfver, begärt att få i Finlands Bank mot ränta deponera 5 miljoner å det lånebelopp, föreningen kommer att upptaga. På Bankdirektionens underdåniga framställning och i öfverensstämmelse med hvad Senaten föreslagit, har Hans Majestät Nådigst tillåtit Banken att under föreskrifna vilkor få å detta lånebelopp i deposition mottaga 3 miljoner rubel eller 12 miljoner mark, samt genom senare Nådigt beslut på Senatens framställning ||och efter att hafva inhemtat Finansministerns i Kejsardömet yttrande i Nåder|| stadgat, att, så snart Banken fått sålunda i deposition mottaga 8 miljoner Mark i goda utländska valutor, metalliskt mynt i Mark och penni må från den tidpunkt, Senaten eger att bestämma, förklaras för enda lagliga värdemätare i landet. Det är nu på framgången af Hypoteksföreningens ifrågavarande låneoperation denna myntväsendets i landet reform närmast beror.

Emedan Hypoteksföreningen först efter hand har behof af de i Banken deponerade medlen, och dessa till densamma kunna i Bankens sedlar utbetalas, så skulle förhållandet mellan Bankens valuta och utelöpande sedelstock ställa sig sålunda att, medan det samma för närvarande utgör 4 till 15, det, sedan Banken af Hypoteksföreningen fått mottaga 2 miljoner Mark, blifva lika med 11 till 18, men är förmonligare i den mon Bankens sedelstock vid depositionens mottagande skulle understiga dess närvarande belopp. Dock som det kan antagas, att i allmänna rörelsen genast skulle behöfvas 4 miljoner Mark silfvermynt, så skulle sagda förhållande ställa sig såsom 9 till 16, hvilken förminskning likväl icke skulle inträda, om Hypoteksföreningen i Banken deponerar hela det tillåtna beloppet af 12 miljoner Mark.

||Sagda förhållanden mellan Bankens valuta och utelöpande sedlar blifva således så förmonligt, att i detta fall inga betänkligheter kunna uppstå mot dess öppnande till en obetingad silfverutvexling.||

Skulle Hypoteksföreningen icke lyckas på antagliga vilkor uppgöra det afsedda lånet eller erhålla detsamma endast till ett belopp, som ||betydligt|| understiger 8 miljoner Mark, torde Regering och Ständer blifva betänkta på utväg att fylla bristen i Bankens för Myntreformens genomförande nödig ansedda valuta. Besluta ständerna till ett jernvägslån i utlandet, erbjuder dettas indragande en sådan utväg.

Utän tvifel är det af förhållandena påkalladt, att myntreformen icke må ske före den 13 Januari 1864, då Ryska sedelemyntet skall stå al pari; men också torde densamma icke böra långt utöfver denna termin uppskjutas. Man kan också hoppas, att utgången af Hypoteksföreningens lånenegation skall inom medlet af September månad vara afgjord, så att Regering och Ständer hafva rådrum att till sagda termin, den 13. Januari 1864, vidtaga de åtgärder, som med anledning af sagda negotiations möjliga misslyckande kunna för ändamålet pröfvat blifva nödiga.